

**kılavuzumuz
bilimsel
sosyalizm,
silahımız
partimizdir**

**türkiye işçi partisi
merkez yayını organı**

çark başak

yıl:1 sayı:4

1 nisan 1976 perşembe

150 kuruş

**ONBEŞ
GÜNLÜK**

TÜRKİYE, NATO VE CENTO'DAN ÇIKMALIDIR

Bugün MC iktidarı dış politikada, ABD ile ilişkiler, Avrupa Ekonomik Topluluğuyla ilişkiler, Ege Denizinin statüsü ve Kıbrıs konularında sıkışma durumundadır. Bunlar içinde en önemlisi Amerika ile ilişkiler ve NATO sorunudur. Çağlayangil'in ABD seyahatiyle, konu büsbütün günün sorunu haline gelmiştir. MC iktidarı, Amerikan ambargosunun yarattığı durumdan yararlanarak Türkiye'yi Amerikan emperyalizminden görece olarak bile daha bağımsız bir duruma getirecek bir politika izlemeye yönelmiştir. Ambargo dolayısıyla ABD'ye gerçek anlamda karşı çıkmak şöyle dursun, MC iktidarı, kamuoyunu yatıştırmak için karşı çıkar gibi görünüş altında, Amerika ile askeri bağlantılarını daha pekiştirecek, güvenceye alacak biçimde ABD ile ilişkilerini güçlendirmek amaç ve çabasındadır. Ne var ki, MC iktidarının kamuoyunu, bağımsızlıktan yana güçleri yatıştırmak, kendince «tatmin etmek» için, ve de Amerikan «yardımı»nı güvenceye almak için ileri sürdüğü önerilerin ABD tarafından kabul edilmeyeceği şimdiden kesinlikle söylenebilir.

Bu önerilerden birincisi, üslerin Türk tesisleri olması, denetimlerinin Türkiye'nin elinde olmasıdır. Ama bir yandan da bu üslerde Amerikan teknisyenleri buluncaktır. Eskiden beri biliniyor ki, üslerde bir iç alan, bir çekirdek alan vardır. Termonükleer başlıklar, bunları atacak füzeleler, veya bu çeşit bombaları taşıyacak uçaklar bu iç alanda her an atılmaya veya havalandırılmaya hazır durumda bekletilir. Hatta uçaklar devriyeler halinde nöbetleşe havada tutulur. Bu iç alanın denetimini, füzelelerin atılıp atılmayacağı, uçakların harekete geçirilip geçirilmeyeceği konusunda karar verme yetkisini ABD kimseye vermez; değil Türkiye'ye, NATO'daki daha gelişmiş ve güçlü ortaklarına dahi vermemiştir. Bu denetim ve karar yetkisini ABD kendi tekelinde tutagelmıştır. Kaldı ki Türkiye, bu iç alanlardaki donanımı kullanabilecek teknik güce de sahip değildir. Bunun için Çağlayangil üslerde «statü, Türk statüsü olacak, ama Amerikan teknisyenleri de katılacaklar» diyor. Üslerin denetimi diye Türkiye'ye olsa olsa bir takım idari yetkiler tanınabilir.

MC iktidarının ikinci önerisi, Amerikan «yardımı»nın sürekliliğini sağlamak, bir daha kesilmesini önlemek için bu «yar-

dım»ı Amerikan Senatosu'nun yıllık kararlarına bağlı olmaktan kurtarmayı amaçlamaktadır. Bunun da mümkün olmayacağını bilen MC iktidarı, bu konuda hiç değilse üç veya beş yıl süreli bir anlaşma peşindedir. Başkan Ford ile Dışişleri Bakanı Kissinger'in bu öneriyi kabule yatkın olduklarını bir an için varsaysak bile, Senato, yetkilerini kısıtlayan bir anlaşmayı asla kabul etmeyecektir.

Kalıyor, üçüncü olarak, üsler için kira istenmesi konusu. «Millî onur»a, «iktidar»a dokunmaması için kira sözkonusu değilmiş de «risk tazminatı» imiş istenen. Millî onur ve itibar kelime oyunlarıyla kurtarılamaz. İlginç bir nokta da bu konuda basında çıkan «gerekçe»lerdir. Üslerin Türkiye topraklarında bulunması bir savaş patlaması halinde Türkiye'yi ilk saldırı hedefi yapıyor ve böylece, başka NATO ülkeleri için varit olmayan özel bir risk, bir tehlike yaratıyormuş Türkiye için. Böyle bir tehlikenin varlığı doğru. Ama bunun karşılığı iki üç milyon dolar para almak mı? Türkiye termonükleer bir savaşın ilk hedefi haline geldiğinde, belli başlı kentleri aniden yerle bir olacak, geniş bölgeleri radyoaktif hale gelecek, yüzbinilerce, milyonlarca insan ölecek, bir o kadarı da ömür boyu sakat kalacaktır. Biz bu durumu yıllarca önce belirttik. NATO'nun iddia edildiği gibi Türkiye'yi «korumak» şöyle dursun, böylesine büyük tehlikelere soktuğunu uzun uzun açıkladık. Meclis zabıtlarına kadar geçirttik.

Gerçekten de NATO stratejisi -ki aslında ABD'nin stratejisidir- Amerika'nın dünya çapında çıkarları çapında planlanmıştır ve bu çapta uygulamaya geçirilmektedir. Bir nükleer savaş halinde Türkiye'ye ilişkin olarak alınacak tavır, yapılacak girişimler bu dünya stratejisi hesapları açısından değerlendirilip saptanacaktır. Zaten NATO anlaşmasında, derhal, otomatik olarak askeri yardıma koşmak diye bir hüküm yoktur. NATO antlaşmasının 5. maddesi bu konuda açıktır. Bir saldırı vukuunda diğer NATO üyesi devletlerinin «yardım»ının ne olacağı devletlerin kendi takdirlerine bırakılmıştır. Hele 1967'den bu yana kabul edilmiş olan «kademeli, esnek mukabele» stratejisi, savaşın ilk «kademe»lerinde NATO kanatlarındaki sınır ülkelerini kendi kaderleriyle başbaşa bırakmayı öngörmektedir.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin NATO'ya ilişkin görüşleri geçerli değildir. NATO içinde kalıp da «kişiliği olan», «ulusal çıkarlara uygun» bir dış politika ve savunma politikası sürdürmeye, NATO stratejisi ve o stratejinin gereklerine göre donatılıp örgütlenmiş silahlı kuvvetler düzeniyle, yurt savunmasına yönelik ulusal strateji ve o stratejiye göre silahlı kuvvetler düzeni arasında çelişki vardır.

Türkiye'nin dış politikasında ve savunma politikasında izlemesi gereken yol, NATO ve CENTO'dan çıkmak; askeri bloklar dışı, bağlantısız, barışçı, genel silahsızlanmadan yana bir politikaya yönelmek olmalıdır. Ancak böyle bir politika ile yurt savunması gereklerine uygun bir «ulusal strateji» ve ona göre silahlı kuvvetlerin yeniden örgütlenirilirip düzenlenmesi gerçekleştirilebilir. Burjuva politikacıların, halkoyunu korkutup NATO'da kalmayı sağlamak için bir gerekçe olarak iddia ettikleri gibi, böyle bir politika Türkiye'yi, «saldırıya açık» hale getirmez. Bu politikacıların çok sözünü ettikleri, Türkiye'nin «jeopolitik durumu» aslında, bu nitelikte bağımsız bir politikanın izlenmesini kolaylaştırıcı, hatta gerektirici bir unsurdur.

NATO üyesi kaldıkça ve topraklarında NATO ve Amerikan üslerini barındırdıkça, Türkiye, bu emperyalizmin safında ki konumu ile, anti - emperyalist 3. dünya devletlerinin güvenini, sempatisini kazanamaz. BM'deki oylamalarda onları yanındadır değil karşısında bulur. Bölgedeki Arap devletleriyle de ilişkilerin geliştirilememesinin, onların da, BM'de Türkiye'ye karşı oy kullanmalarının temel nedeni budur. Türkiye tanımadığımız nitelikte bağımsız bir dış politikaya yönelir de bölgedeki devletler için bir tehdit unsuru olan üsler ortadan kalkarsa, emperyalizmin «ileri karakolu» olmaktan çıkarsa, komşu devletlerle ilişkilerdeki kuşkular da ortadan kalkar; onun yerine, bir güven ve barış ortamı oluşur. Bu ortam saldırmazlık ve dostluk antlaşmalarıyla pekiştirilir. «Kolektif güvenlik» askeri bir bloka dahil olmadaki değil, blokların tasfiyesinde ve rejim farkı gözetilmeksizin yapılacak bölgesel ve dünya güvenlik antlaşmalarında aranır.

**Behice BORAN
Genel Başkan**

ÖRGÜT HABERLERİ

MERKEZ KİTLE ÖRGÜTLERİ BÜROSU TOPLANTILARI

Merkez Kitle Örgütleri Bürosu'nun muhtelif sekiyonlarının genişletilmiş toplantıları sürdürüldü. Geçen sayımda bildirdiğimiz sendikalar ve gençlik sekiyonlarının toplantılarından sonra, geçtiğimiz hafta içinde Meslek Örgütleri Seksiyonu genişletilmiş toplantısı da yapıldı.

Toplantıya, çeşitli teknik eleman örgütlerinin yönetim kademelerinde görevli arkadaşlarımız katıldı. Arkadaşlar, gündemin birinci maddesi olarak bağlı oldukları kitle örgütlerinin çalışma ve toplantılarının sonuçlarını incelediler. İnceleme, herşeyden önce Parti'nin, diğer birçok alanda olduğu gibi, bu alanda da etkinliğinin giderek arttığını gösterdi. Bundan sonra, meslek örgütlerinin bugünkü yapısı içinde partilerinin durumları, geçtiğimiz dönemde çalışmaları incelendi. Kisa ve uzun vadeli çalışma perspektifleri ve yöntemleri üzerine görüşüldü. Farklı statüli örgütlerde ve farklı yönetim birimlerinde görevli partililerin, çalışmalarını sırasında kazandıkları deneyimlerin birbirleriyle aktarılması ve tümünde bir tavır beraberliğinin sağlanması açısından bu inceleme büyük yararlar sağladı.

Meslek örgütlerinde çalışırken, partililerin bağlı oldukları kitle ve meslek örgütlerinin üye tabanlarının aynı hedefler doğrultusunda birlikteliğini sağlamak için çalışmalarını yapması vurgulandı, bunun için de kitlelerin somut taleplerinin belirlenmesi ve bu taleplerin gerçekleştirilmesi doğrultusunda harekete geçirilmesi gerektiği belirtildi. Kitle örgütünün geliştirilmesi imkânları üzerinde duruldu.

Kitle örgütlerindeki çalışmalarda, bu konudaki temel ilkelerimizden taviz vermeksizin ve temsil edilen kitlelerin en azından büyük çoğunluğunun somut özem ve istemlerini, Parti'nin «bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi»nin hedefleri doğrultusunda olduğu belirtilerek bu özem ve istemlerini gerçekleştirilmesi yolunda ve bunların katılımları oranda, partili olmayan veya başka bir politik çizgide olanlarla ilişkilerin düzenlenebileceği ortaya kondu. Bunların arasında bir çoğunun da, Parti'nin kitleler üzerinde etkinliği arttıkça, bugün olmazsa yarın Parti saflarına katılabileceği gözlemlendi.

Toplantı sonunda, bu tür toplantıların gerek kitle örgütlerindeki çalışmalarda genel ilkeleri saptama ve gerekse bunların hayata geçirilmesinde ve birlikteliği sağlamada ne kadar yararlı olduğunun bu toplantı ile bir kerere daha ortaya çıktığı belirtildi, bunların belli aralıklarla yapılması ve bu toplantıya yalnızca Ankara ve İstanbul örgütlerimizle bağlı üyelerin katılabildikleri görüşünde tutularak bundan sonra ileride diğer illerdeki arkadaşlarımızın da hazır bulunmaları dileği ilgili yönetim mercisine iftilidi.

2. BÖLGE TEMSİLCİLERİ TOPLANTISI YAPILDI

Merkez Yönetim Kurulumuzun aldığı karar uyarınca 2. Bölge Temsilcileri toplantısı çıktığımız Mart ayının 27 ve 28. günleri Gaziantep'de yapıldı.

Partimizin, Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki il yönetim kurulları üyeleri, ilçe başkan ve sekreterleri, il ve ilçe temsilcilerinin çağrılı oldukları toplantıya; Genel Başkan Behice Boran, Merkez Örgüt Bürosu Sekreteri Can Açıkgöz ve Merkez Örgüt Bürosu üyeleri, Basın Propaganda ve Halkla İlişkiler Sekreteri Nurdan Orpen ile Parti'nin doğrudan ve dolaylı yayınlarda görevli partililer katıldılar.

27 Mart Cumartesi günü Genel Başkan Boran'ın açılış konuşması ile başlayan toplantı ilk gün dinleyicilere açık olarak ya-

PARTİLİLERE KARŞI BASKI VE TERÖR UYGULAMALARI SÜRÜYOR

«MC Düşürülmelidir» kampanyamız boyunca bir partili olarak en doğal haklarını kullanıp bildiri dağıtan, afiş asan arkadaşlarımızın kolluk kuvvetlerince karşılaştıkları engellemeler, gözaltına alınmalar, hakaret ve tartaklanmalar daha önce belirtilmişti. O günden bu yana muhtelif yerel örgütlerde görevli kardeşlerimiz dışa yönelik hemen bütün çalışmalarında aynı türden olaylarla karşılaşmaktadırlar. Gün geçmemektedir ki, bir yerel örgütümüzden haber gelmesin, ve bazı partili arkadaşlarımızın yerel örgütün, grevci işçilerin desteklenmesinde ilişkin bir bildirisini dağıtarken veya başka bir yerel örgütümüz üyeleri grevci bir sendikayı desteklemek üzere afişlerinin asılmasına yardımcı olurken gözaltına alınmış. Veya bir komando baskınından sonra onların yerine, baskına uğrayan ve gerçekte davacı olması gerekenlerle birlikte partili öğrenci kardeşlerimiz de içeri alınmış. Seydişehirde ise, Partimizin üyesi bir işçi arkadaşımızın gene kolluk kuvvetlerine yardımcı olduklarını iftiharla ileri sürenler tarafından fabrika dönüşü ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldı.

Bunlar ve benzerleri İstanbul'dan Ankara'ya, Eskişehir'den Hatay'a kadar sürüp gitmekte. Rüsvet, yolsuzluk, görevi kötüye kullanma, gibi «kiri» yan ürünlerin gündelik gazete sayfalarını boydan boya kapladığı, Üniversitelerde el koyma planları ile komando baskınları ve genç kardeşlerimizin dövülüp yaralanmaları, hayatlarını kaybetmelerinin gündelik olaylardan sayıldığı, bir cümle ile MC iktidarının altındaki zeminin giderek kaybolmasının telâşi içinde merci azlığı bir dönemde, arkadaşlarımızın başlarına gelenler de bunların bir parçası olmaktadır. Ancak bu onları doğal ve olağan olarak karşılamamız, ne de bundan dolayı yasal haklarımızı kullanmaktan geri durmamızı gerektirecektir. Tersine, her fırsatta bunların yasa dışılığı elden gelen bütün imkânlarla sergilenerek, yasa haklarımızı savunacak ve demokratik olanaklarımızı sunma kadar kolluk mevzilerimizde bu konuda da terketmeyeceğiz. Parti, elinin eriştiği her yerde, bu türlü yasa dışı uygulamalar için gerekli hukuki yollara başvurmakta, davalar açılmakta veya açılmaktadır.

Son günlerde, bu uygulamalar yeni bir boyut kazanır görünmeye başlamıştır. Grevci işçileri destekleyen yerel örgütünün bildirisini dağıtan bir arkadaşımıza Emniyetle sorulan sorulara bakın: «Sen hangi hüküdensin, nadi bakalım iki arkadaşından da adını söyle, bizi yorma.» Hele elektrikli olduğu için cebinde bir inşaatın elektrifikasyon planı da bulununca soru daha da ileri götürüldü. «Söyle bakalım bu yerinin sabotaj planı, hadi uzatma.»

Sorular mealen böyle. Eğer bir tek yerde ve bir tek arkadaşımıza sorulsaydı, belki bir günlük görevlisinin gayretliliği olarak nitelendirilebilirdi, ama benzerleri başka yerde de var. Üzerinde durulması gerek. Bu soruların cevabının koskocaman bir «hayır» olduğunu bunu soranlar da elbet bilmektedir, o halde bu sorular niye? Yoksa yeni «sabotaj davaları» na senaryo mu hazırlanmak isteniyor? Öyleyse bilinmeli ki, bu dava belleklerden silinmiş değil, silinmesine de imkân yok. Unutulmayan başka şeyler de var; 12 Mart döneminde Emniyet'in gözde elemanlarının soygun planlarına adlarının karıştığı, zevahiri kırtarmak için olsun tutuklanmak zorunda kalındığı, yarıp henüz bir çok «eylem» in gerisinde «ajan provakato» leğin bulunduğu belleklerde taze hatırlar, bir kısmının kimlikleri süten süten terakki bile edilmekte.

Unutulmayan, unutturulmayacak bir konu daha var. Şişli'de polislin ve halkın gözü önünde güpegündüz katledilen iki arkadaşımızın katillerinin kimlikleri ve yakalanmaları ile ilgili olarak güvenlik kuvvetlerinin henüz hiç bir girişimi duyulmadı, katiller aramızda serbestçe dolaşıyorlar.

pıldı. Pekçok dinleyicinin de izlediği toplantıda Genel Başkan Boran, MC'nin iç ve dış politikada düştüğü açmazları ve faşist uygulamalarını, Doğu ve Güneydoğu bölgesindeki ırkçı söven baskıları ve partimizin mücadelesini anlattı.

Pazar günü temsilciler ve çağrılı partililerle devam eden toplantı gündemindeki Parti'nin örgütlenmesi, örgütlerin etkinliğini artırılması vb. konularda örgütlerin ve temsilcilerin hazırladığı raporlar dilek ve öneriler görüldü.

Parti Tüzüğü'müz gereği bu toplantıda öne sürülen dilek ve öneriler Merkez Yönetim Kurulu'nun ilk toplantısında gündem maddesi yapılarak görüşülecektir.

Değiştirmek için mücadele ettiğimiz Türkiye'nin ve dünyanın bugünkü yapısını, temel özelliklerini ana hatlarıyla doğru olarak kavramadan yeni bir Türkiye, yeni bir dünya kurmak yolunda atabileceğimiz çok az adım vardır.

Bilimsel sosyalist eylem 130 yıla yaklaşan ve beş kıtanın hemen bütün ülkelerini kapsayan bir geçmiş sahiptir. Binlerce yıllık toplumsal gelişmeler tarihinin, özellikle de sosyalist mücadeleler, ulusal kuruluş hareketleri ve faşizmle savaşın son derece önemli dersler var.

Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketi olarak şimdi çözmek zorunda olduğumuz sorunların önemli bir bölümü «dünün de sorunlarıydı. Ayrıca dünün kimi sorunlarının çözümlenmesini bilmemiz, bugünün çoğu sorunlarının üstesinden gelebilmemize önemli katkısı olacaktır.

Bütün bunlardan da önemli olarak, yalnız burjuva üretim ilişkilerinin değil, bunun sonucu, aynı zamanda burjuva kültürünün de egemen olduğu bir toplumda yaşıyoruz. Ana kucağından ölümlü doğuşuna kadar, her aracı kullanılarak, toplumun bütün sınıflarını kendi felsefesiyle, değerleriyle, ahlak anlayışıyla bağlamak isteyen, üstelik kapitalizm öncesi sömürü biçimlerinin uzun kültür mirasının kalıcı etkilerinin yaralanan bir egemenlik türü. Bütün bir düşünün ve davranış sisteminin yerini kendiliğinden bir başka sistem almaz. Burjuva kültüründen, düşünüş biçiminden, değerlerinden egemenliğinden kurtulmak, bunları uzun, zahmetli, sistemli bir mücadele gerektirir. Bu ancak ideolojik çalışmayla, diğer bir deyişle ideolojik mücadeleyle başarılabilir.

İdeolojik çalışma ilk bakışta bireysel bir çaba, kişinin kendi sosyalist bilincini geliştirme, kendi başına yazıp çizmesi gibi görülebilir. Ana tek tek kişilerin kendilerine düşen sorumluluk büyük olmakla birlikte, ideolojik çalışma ve mücadele, temelde ortaklaşa yapılması gereken bir görevdir. Sosyalist bir partinin üyeleri için bu özellikle doğrudur.

Bilimsel sosyalist ideolojik çalışma yani bilincin boyunca daha üst düzeye çıkartılması, son tahlilde, ancak parti içinde gerçek anlamını kazanır ve olanak içine girer. Elbette, parti dışındaki kişiler için de sosyalizmin genel ve özel sorunları üstüne tartışmak, yazarak yazmak, sosyalizmi savunmak, hatta sosyalizme yararlı incelemeler, çalışmalar yapmak mümkündür. Ama yorumlanıp duymanın ve toplumun değiştirilmesinin olduğu kadar, bu değişim mücadelesinin sorunlarını, ihtiyaçlarının tam olarak kavranabileceği, ideolojik çalışmanın getireceği aydınlığın en büyük alabileceği tek yer parti çalışması, parti eylemidir. Eylem için teorik gereklerin kavranması ve genel olarak ideolojik çalışma ne kadar vazgeçilmezse, ideolojik çalışmanın eylemden uzak düşmesi, onun sorunlarıyla ilişkisini koparması da o kadar önemlidir.

Sosyalist parti tek tek üyelerinin enerjilerinin, yeteneklerinin toplanmadık defalarca daha büyük bir güce sahiptir. Parti bu büyük gücünü üyeleri arasındaki bilinç birliğine ancak ve ancak bilincin oluşturup pekiştirebileceği disiplinle, uyuma borçludur. Partide, boyunca değişen koşullarda çalışma yeteneğini veren, onu yenilmez yapan işçi sınıfının bilimine, geçmiş mücadelesine ve bakış açısına en büyük titizlikle sahip çıkışı ve bunu eyleminin her alanında ispatlayışıdır. Üyeler partiye sahip çıkartan, onun uyumlu un-

İDEOLOJİK ÇALIŞMA PARTİ VE EĞİTİM

surları yapan da yine bu yüksek bilinç düzeyidir. Sadece inanmışlığın en derini, arkadaşlıkların en sağlam, «sağduyu»nun, «güven»in en büyüğü kişiyi gerçek bir parti üyesi yapmaya yetmez. Bütün iyi ve yüce duyguların, alışkanlıklardan önce bilime dayanan bir mücadele ancak bu temel özümlemesiyle gereği gibi sürdürülebilir.

İşte; başlıca bu nedenlerdir ki, ideolojik çalışma, partimizin bütün çalışmaların kalbidir, vazgeçilemeyecek temeldir.

Bilinç seviyelerinin en üst düzeye çıkarılması için sürekli ve sistemli çaba gösterilmesi parti üyeliğinin zorunlu koşullarından ibridir. Her seviyedeki yöneticiler için bu zorunluluk daha da ön plandadır. Sosyalist teorinin ana kaynaklarından derinliğine öğrenilmesi; bilimsel sosyalizm bütün gelişmiş toplumsal bilimlerimizin devrimci bir öze sentezleştirilmesi olduğuna göre, bir bilimin öğrenilmesi için gerekli araştırıcı çabaya iyice kavranması, yöneticilik görevinin yerine getirilmesinde için, yerine bir başkası konulamayacak, bir gerektirir.

Parti programı, özünde; sosyalist hareketimizin, parti hareketinin eriştiği gelişkinliğe bağlı olarak, dünya toplumsal mücadele tarihinden, özellikle işçi sınıfı ve sosyalizm tarihinden çıkarılarak derslerin ve bilimsel sosyalist düşüncenin kavrayışında ülkemizin dünya içindeki yerinin, yapısının ve hareketimizin görevlerinin kısaca tanımlanmasından

PARTİ'NİN BAŞLICA GÖREVLERİNDE BİRİ ÖNCEKİLE ÜYELERİNİN VE BUNLAR YOLUNDA BÜTÜN İŞÇİ SİNİFİNİN VE EMEKÇİ KİTLELERİN PARTİ'NİN AMAÇ VE PROGRAMI İÇİNDEN AYDINLATILMAK, BÖYLECE ONLARIN PARTİ KAVRANMASI VE ONUN İLKELERİNİ BİLMESİ, UYGULAMA, TOPLUM YÖNETMEYE HAZIRLANMAKTIR.

— TIP TÜZÜĞÜNDEN

ibaretidir. İşte bu nedenle ki, parti programı üyeler için ideolojik çalışmanın birinci kaynağı ve daha ileri çalışmaların hedefidir. Üye partiyeye programı okuyarak ve benimseyerek girer. Parti programı ile ilk tanışmanın daha sonra bir inceleme biçiminde derinleştirilmesi ve üyeler arasında temel yorum birliğinin sağlanması bütün parti için ideolojik çalışmaların ilk adımı olacaktır.

Program gibi parti tüzüğü de önemli bir çalışma maddesidir. Amaç maddesinde programın özünün tekrarlanması olmasının yanı sıra, dünyada ve Türkiye'de sosyalist hareketin örgütsel işleyiş deneyimlerini koşullar böhöüne alınarak değerlendirilmesine dayanması yönü ile de, tüzük; mutlaka üzerinde durulması gereken bir ideolojik çalışma kaynağıdır. Parti üyeliğinin anlamı, demokratik merkezîyetçilik, parti disiplini, parti yönetimi gibi birçok konu bu kaynaktan yararlanılarak kavranabilir.

İdeolojik çalışmada Parti program ve tüzüğünü başka uygun parti içi ve dışı kaynaklarla birlikte ele almak, onların yardımıyla değerlendirmek, programın açılıp özümlemesini sağlamak gereklidir.

Parti program ve tüzüğünü tamamlıyıcı kaynaklar parti genelgesi; bildirileri; parti yöneticilerinin demeceleri, parti yayınları ve şüpheci bilimsel sosyalizmin bütün temel kaynaklarıdır. Bunların partimiz için, devletlerden ve kitaplık raflarından çıkıp üyelerin bilincine yansıtılarak oranda anlam taşıyacaklarına asla unutulmayacaktır. Partimizin ideolojik sağlamlığı ve işlerliğinin en büyük güvencesi de yansımının doğru, mümkün olduğu kadar hızlı ve yoğun bir şekilde gerçekleştirilmesidir.

Parti için ideolojik eğitim parti üyelerinin bilgi, bilinç, düşünüş ve zihni yeteneklerinin ve davranışlarının burjuva ideolojisinin etkilerinden arındırılarak, üyelerinin gereklerini en geniş anlamda yerine getirebilmelerine yardımcı olmayı amaçlar.

Bu çalışmalar, çalışma ekiblerinin başlıyarak, mutlaka, o parti biriminin yaptığı çalışmaların, çalışma sonrasında, çalışmaya katılanlara değerlendirilmesini ve periyodik toplantılarda dünyadaki ve yurttaiki gelişmelerin ortaklaşa yorumlanmasını kapsamalıdır. Eğitim toplantılarının monoiton, katkısız alışkanlıklar haline gelmesi yönünde ki eğilimin ortadan kaldırılması için elden gelen çaba gösterilmelidir.

Eğitim çalışmalarının partinin o merkezde örgütlenmesiyle birlikte, örgütün kuruluşundan hemen sonra başlatılması ve aralıksız sürdürülmesi esas olmalıdır. Örgütlenmede olduğu gibi ideolojik çalışmada da parti birimlerinin kendi çalışmalarını temelde kendi insan kaynaklarıyla yürütmeleri bu çalışmaların sürekliliği, köklülüğü ve daha önemlisi sistemi eğitimin parti çalışmalarının ayrılmaz bir parçası olduğunun kavranması bakımından zorunludur.

İdeolojik çalışma programları merkezi olarak tesbit edilmişle birlikte her birimde çalışmaya katılanların çalışmanın yürütülüşü hakkındaki düşünceleri belirlenmeli ve merkeze ulaştırılmalıdır. Eğitiminin pasif bir kalabalığa konferans vermesi biçimindeki çalışmaların mümkün olduğu ölçüde kaçınılması; konunun birlikte işlenmesi ve yönlendirici çalışmalara yölgöstericilik işlevini yapması sağlanmalıdır.

Eylemler birlikte yürütülen ideolojik çalışmanın başarısı partimizin başarısı olacaktır.

DEMOKRASİ FAŞİZM VE TÜRKİYE

KAPITALİST SİSTEMİN ÖZÜ EŞİTLİK VE DEMOKRASİYLE ÇELİŞİR

Bütün öteki sınıf iktidarları gibi burjuva iktidarları da devlet gücünü elinde tutan sınıfla, kendi çıkarlarını sürdürmek ve genişletmek için, bu gücü öteki sınıflara karşı kullandığı birer diktatörlüktür.

Burjuva iktidarlarının toplumun öteki sınıfları bakımından birer diktatörlük olmaları, en basit ve terörle burjuva yönetimleri için olduğu kadar, en liberal, demokratik görünümüne sahip yönetimler için de geçerlidir.

Kapitalist sistem üretim araçlarının küçük bir azınlığın mülkiyetinde bulunması temelinde dayanır. İşçiler işçilerini bu azınlığa satmak zorundadır. Öteki emekçi gruplar da yine aynı azınlık tarafından belirlenen alanlarda ve koşullarda yaşamlarını sürdürürler. Kapitalist sistemin bu değişmez özü eşitliğe ve demokrasiye ancak çok dar bir çerçevede içinde olanak bırakır.

İşte bu nedenden dolayı ki, burjuvazinin iktidarda bulunduğu bir toplumda, emekçiler açısından eşitlik ve demokrasi, bütünselliği içinde ve günlük yaşama yansımaları varolması asla sözkonusu değildir. Ama, başlıca üç unsur belli olanaklar yaratır.

Birincisi, bilim ve teknoloji gelişmeler sonucu üretim sürecinin geçmiş toplum biçimlerine göre çok daha karmaşıklaşması, kapitalist sistemin toplumsal eşitlik ve demokrasiye, son derece sınırlı ölçülerde de olsa, bir yer tanımasını zorunlu kılar.

İkinci ve çok daha önemli olarak, kapitalizmle birlikte gelişen işçi sınıfı hareketi ve demokratik hareketler, sistemi boyunca daha geniş hak ve özgürlükler için zorlarlar. Ulusal ve uluslararası düzeyde bütün gelişmiş demokrasi mücadelesinin mirasçısıdır yaparlar.

Üçüncüsü, eşitlik ve demokrasinin karşındakı maddi engellerin büyük ölçüde ortadan kaldırıldığı sosyalist toplumlar, ileri örnekler olmaları sonucu, kitle hareketleri araçları kanalıyla kapitalist toplumları etkilerler. Bu kapitalist ülkelerdeki iktidarları birtakım reformcu tedbirler almaya, hiç yoksa alıyorsa görünmeye yöneltilir.

Böylece, ülkenin dünya kapitalist sistemindeki yerini elverdiği esneklik sınırları içinde, burjuvazinin egemenliğine dayanarak, fakat emekçilerin de belli, sınırlı hak ve özgürlüklere sahip oldukları burjuva demokrasileri ortaya çıkar.

FAŞİZM BÜYÜK SERMAYEDARLARIN AKÇI, TERÖRCÜ DİKTATÖRLERİNİN

Faşizmi öteki burjuva iktidarlarından ayıran temel farklar: 1) genel olarak burjuvazinin değil, burjuvazi içinde bir kesimin —büyük, tekelci burjuvazinin ve büyük toprak sahiplerinin en gerici, en söven kesiminin— diktatöryası olması ve 2) bu diktatöryanın açık ve terörle özelliğidir.

Büyük, tekelci burjuvazinin ve büyük top-

rak sahiplerinin açık ve terörle bir diktatörya kurmaları, burjuva demokrasisinin emekçi sınıflara sağladığı kazanımların yok edilmesini anlamına gelir. Bu yüzden ki, faşizm, en çarpık şekliyle kaba kuvvet, cinayet, işçi ve emekçilere, bütün ileri ve demokratiklere zulüm demektir.

TÜRKİYE'DE BURJUVA DEMOKRASİSİNİN SINIRLARI VE FAŞİST HAREKET

Ülkemizde, özellikle 1960'a kadar, parlamentar demokrasinin sınırları çok dar kalmıştır. İşçi sınıfının, çalışan kitlelerin, ileri aydınların en az yüz yıldır süregelen mücadelesine, dünya işçi hareketinin, demokratik akımların ve sosyalist sistemin olumlu etkilerine rağmen bu sınırlar önemli ölçüde genişletilememiştir. Ancak 1961 Anayasası'nın başlatıldığı aşama ile demokrasinin eski dönemlere göre bir ölçüde geliştirilmesi mümkün olabilmiştir.

1971-1973 döneminin faşizm uygulamaları ve yoğun baskılar bile işçi ve emekçilerin bilinçlenmesini, örgütlenmesini durduramamıştır.

Ama, faşist hareket, Türkiye'de 1960'ların ortalarında başlayan yoğun bir saldırıya girişmiştir. Demokrasi yolundaki gelişmeler, çok büyük bir hızla artan maliyetler pahasına, işçilerin, öğrencilerin, ileri aydınların faşist kursurlarına, zulmüne hedef olmaları pahasına sağlanabilmektedir. Geçmiş dönemlerdeki kazanımların korunabilmesi faşist planlarla zorlu bir mücadeleyi gerektirmektedir, bu arada önemli kayıplara da uğranılmaktadır.

Faşizm, güncel bir olgu olarak çalışan halkı, ulusal demokratik gelişimi tehdit etmektedir.

FAŞİZMİN VE ANTI-DEMOKRATİK BASKILARIN MADDİ TEMELLERİ

Türkiye'de demokrasinin böylesine dar sınırları haline hapsolmesinde de, faşizm uygulamaları ve faşizm teptilerinin de temelinde emperyalizme bağlı geri ve çarpık kapitalizm yatmaktadır.

Emperyalizme bağlılık burjuva demokratik gelişmeyi daha bağlanıcında kısırlatmış gibi, onun daha sonraki geliştirilmesi olanaklarını da tertiplerle, yönlendirmelerle engelleme bir rol oynamıştır.

Güney Doğu Akdeniz ve Orta Doğu, emperyalizmin en etkin diğrenme noktalarından biri olmaktadır. Bölge halklarının gittikçe gelişen ileri anti-emperyalist mücadele ve kazanımları, emperyalist sistem için bu bölgeyi giderek daha hassas ve sıcak bir hale getirmektedir. Emperyalizmin için yenilginin belirtisi daha bu aşamada açıkça görülmekte birlikte, bu durum emperyalizmi, gücü yettiğince, bölgede monarşi ve faşist rejimlerin desteklenmekten alıkoymamaktadır.

Arap halkının ileri, devrimci mücadelesini ulaştığı başarılar, bu arada Irak ve Suriye'nin gösterdiği anti-emperyalist gelişme, Yunanistan'da faşist cuntanın rejiminin devrilmesi olması Türkiye'nin emperyalizmin için stratejik önemi artırılmaktadır. Yabancı sermaye yatırımlarının son yıllardaki hızlı büyümesi ve 1975'te 130-140 milyar dolara ulaşması da ülkemizde demokrasinin bugünü ve geleceği açısından bir başka tehdidin belirtisidir.

ÖLME İÇİNDE FAŞİZMİ KIMLER TEZGAHLANMAYA ÇALIŞIYOR?

Yüz yıl aşkın bir süredir büyük sermaye devlet kaynaklarıyla sistemli bir şekilde teş-

vik edilmektedir. Boyuna yeni ve daha kapsamlı kararlar çıkartılarak bir avuç sermaye-dara daha büyük soygun ve sömürü imkanları sağlanmaktadır. Yalnız 1970 sonrasında büyük sermayeye çeşitli adlar altında 25 milyar liranın üstünde kaynak aktarılmıştır.

Özel sektöre verilen banka kredileri 1963'de 12 milyar liradan, 1973'te 76 milyar liraya çıkmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsünün patronlardan alarak yayımladığı bilgilere göre, 1963'ten 1973'e kadar geçen 10 yıl içinde, işçi sayısının artması ve para değerinin düşmesi sonucu özel sanayi işletmelerinde çalışanlara ödenen toplam ücret bir miktar artmış görünürken yeni yaratılan değerler ve dağıtılan kârlar bunun çok daha üstünde olmuştur. Toplu sözleşme sisteminin ilk defa bu yıllarda uygulanmasına, on yıl boyunca verilen zorlu mücaделelere rağmen özel sanayide sömürü oranı % 209'dan, % 217'ye çıkmıştır.

Büyük toprak sahiplerinin gelirleri adeta bütünüyle vergi dışı bırakılmıştır. Tarım dışı sektörlerde vergi kaçırma oranı % 60'ın üstünde olup, yıllar geçtikçe bu oran daha da yüksekmektedir. Yalnız 1974 yılında kaçırılan vergi miktarının 19 milyar lira civarında olduğu hesaplanmıştır.

Sermayedarların kendi bildirgelerinde göre 8 milyar lira tutan birikmiş vergi borçlarının 5 milyar lirası Milliyetçi Cephe iktidarınca bir kaleme affedilebilmektedir.

Ticaret Bakanlığının hazırladığı bir rapora göre, birkaç yıl ihracatçı firmaların Temmuz 1974 — Temmuz 1975 dönemindeki kârları 5.5 milyar liraya ulaşmıştır. Bu miktarın 890 milyon liralık bölümü yabancı sermayeli 76 firmaya aittir. Yine bu sayıdaki ihracatçı firmaların 1974 kârları ise 11 milyar liraya ulaşmıştır...

İşte Türkiye'de anti-demokratik baskıların, faşizm planlarının arkasındaki güçlerin kimler olduğunu en iyi bu ve benzeri bilgiler ortaya çıkarmaktadır.

Baskıların amaçlanan bu işleyişin, bu talan sürdürülmesine karşı çıkarılan susturular, faşist bir yönetimden beklenen, sermayenin bir avuç alenini, az sayıda sermayedar grubunun elinde yoğunlaşma ve toplulaşmasının iyice hızlandırılması. Teşviklerin çok büyük ölçülerde artırılması, kredilerin ve büyük ölçüde büyük sermayeye aktılması, gerçek ücretlerin bugünkü düzeylerinin altına düşürülmesidir. Faşizmden beklenen gerçek işçi sendikalarının ve sosyalist partinin kapılması, küçük ve orta sermayenin bugünkünden düşük kâr oranlarına ve daha ileri bir bağımlılığa zorlanmasıdır.

İNÇİNDE BULUNULAN KRİZ BU TERTİPLERİ DAHA DA KÖRÜKLEMEDİR

Bu talan Türkiye'de sanayi devriminin gerçekleşmesi sürecinin bir parçası, ileri kapitalist-emperyalist ülkeler grubuna girmenin zorunlu maliyeti değildir. Burjuvazi o treni çoktan kaçırmıştır. En iddialı burjuva planları bile, 20 yıl sonra emperyalist ülkeler arasında en geri olanın bugünkü düzeyine çıkmasını öngörmekte yetersizdir.

Sosyalist bir toplumun gelişme imkanları ile karşılaştırıldığında, işçi sınıfının ve öteki emekçilerin yaratıkları değerlerin nasıl çarçur edildiği, sağlanan kalkınmanın sövdeliği çok daha iyi anlaşılabilir. İşbirlikçi, büyük burjuvaziyi faşizme yönlenen en önemli nedenlerin başında da bu tür karşılaştırmaların engellenmesi, bilgilerin kısıtlanması ihtiyacı gelmektedir.

Ülkenin içine düştürüldüğü yapsal gerilik, dünya kapitalizminin genel buhranı Tür-

kiye'ye yansıtıkça daha da belirginlik kazanmaktadır. Uluslararası ve ulusal krizler büyük, tekelci burjuvaziyi irtarı bir telaşa sürüklemektedir.

Vüzbünlerce işçimizin yabancı ülkeler patronlarının sömürüsüne terk edilmesine rağmen, resmi tahminlere göre 1.5 milyon kişi işsizdir.

Dış borç yükü açısından Türkiye dünyasının en başta gelen ülkelerinden biridir.

1975 yılında dış ticaret açığının en az 3.5 milyar doları bulunması bekleniyor. Bu açığın kapatılması için gittikçe daha elverişsiz ve gün-¹⁰lük çarelere başvuruluyor.

Gümrük kapılarının Ortak Pazar sermayesine artına kadar açılacağı yıllar hızla yaklaşıyor.

Gelirin en eşitsiz dağıldığı ülkelerden biri olmanın, bağımlılığın ve teknoloji geriliğinin sonucu olarak özel sanayi ürettiklerini satamıyor. Dışta rekabet şansı ise hiç yok. Böylece varolan üretim kapasitesinin de bir bölümü kullanılmıyor.

Yatırımların finansmanında büyük güçlükler sözkonusu...

Dolayısıyla kapitalizmin en olağan krizleri karşısında bile manevra yeteneği çok sınırlı olan büyük burjuvazi, güçlü ve yenileri emperyalist ülkelerin egemen sınıflarına göre daha yaygın bir şekilde ve hızla kurtuluşunu faşizme arıyor.

Kökü, işsiz sorunlar öylesine büyük ve güncel ki, fazım planlarının tarafaftı (toplaysabilmesi için belli ek darboşazların, dönemsel krizleri etkisine bile gerek kalmayabiliyor.

Burjuvazinin ve özellikle işbirlikçi, tekelci büyük burjuvazinin böyle köşeye sıkışması durumu, onları, işçi ve emekçilerin en doğal burjuva demokratik hak ve özgürlükleri ortadan kaldırırma çabalamağa bağlanıcılıktan yana, demokratik, sosyalist eylem ve örgütlenmeleri serinkanlılıkla karşılamasına engel olmaktadır... Bu özellikler ise, 12 Mart döneminde ve Milliyetçi Cephe'nin oluşturulması sırasında açıkça gözlemlendiği gibi, burjuvazinin önemli bir bölümünün, iç çelişkileri bir süre için arka plana atarak, en gerici ve baskıcı merkezler, tertipler etrafında toplanması için elverişli koşulları yaratmaktadır...

FAŞİST PLANLAR KİMLERE DESTEĞİNİN YOKTUR

Gerici kapitalist ülkelerde klasik tipte faşist partilerin parlamenter işleyiş içinde iktidara gelmelerine yetecek kitle desteğinin sağlanmaları olanak dışı olduğuna tarihsel deneyler göstermektedir. Emperyalist ülkelerdeki aksine, geri kalmış ülkelerde faşist yönetimler kitle desteği ile değil, genellikle askerî darbeler yoluyla kurulabilmektedir.

Türkiye'de de bu tarihi eğilim doğrulanmıştır. Sağlanan bütün katkılara ve önüne serilen sınırsız olanaklara rağmen faşist partilerden önemli bir destek sağlanamamıştır. Son derece sınırlı seçmen desteği ise on yıl boyunca ciddi hiçbir artış göstermemiştir.

BAĞIMSIZLIK VE DEMOKRASİ MÜCADELEMİZ KISA VADELİ BİR MÜCADELE. MC HÜKÜMETİNİN SÖMÜR İLE SINIRLI BİR MÜCADELE. MÜCADELEMİZ, FAŞİZMİN EĞİLİM VE ÖDÄKLARINI TOPLUMDA TAMAMEN ETKİSİZ KILINMASINA, TOPLUMUN İLERLEMESİNİN ÖNÜNDEKİ TÜM ENGELLERİN MİZLENMESİNE KADAR DEVAM EDECEK. DİĞER HÜZM SÖRÜLİR İÇ İŞİTİR. ÜÇRÜNDA SÜREKLİ, TUTARLI, SEBÂPLI MÜCADELE YERİLECEK ÖNÜRLÜ BİR İŞ. BUNUN BİLİNCİNDE OLARAK NEP BİRLİKTE, PÖLİTİK DEMOKRASİ İÇİN İLERİ, TOPLUMUN DEMOKRATİKLEŞMESİ İÇİN İLERİ, BAĞIMSIZLIK, DEMOKRASİ VE SOSYALİZM İÇİN İLERİ HAKKIMIZI AYDINLIK YARINLARA GÖTÜRECEK YOLDA KİM? — TIP DEMOKRASİ BİLDİRGESİ

Bu parti, tekelci, büyük burjuvazinin kullandığı bir aracıdır. Bu partinin, 'Devlet olma yasağı'nın her şeye rağmen hareket insiyatifini kısıtladığı durumlarda kullandığı bir sebecke olma işlevi son gelişmelerle iyice ön plana çıkmıştır.

FAŞİZME GEÇİT YOK

Demokrasi mücadelesi 1971'e kadar birçok engeli başarıyla aşmayı bilmiştir. 1971 - 1973 rejimi ise kendini uzun süre devam ettirme gücünü bulamamıştır. 1973 sonrasında kitlelerin bilinçlenme ve örgütlenmesi geçmiştekinden de büyük bir hız kazanmıştır. Bütün faşist planlar kitle desteğinden yoksundur.

Bağta işçi sınıfı olmak üzere emekçilerin kendi çıkarlarını bilincine varmaları, bu yönde hareketlenmeleri, örgütlenmeleri toplumu bütün kesimlerinde yankı bulmaktadır. Her alanda çalışan halkımızın gittikçe artan bir bölümü yurtdışı çıkarının faşizme değil daha geniş demokraside, yuduluktaki dağılımı bağlanıcılığın olduğunu görmektedir. Faşist planların önemli dayanakları sarılmaktadır.

Faşizm hiçbir kapitalist ülke için kaçınılmaz değildir. Daha da ötesi işçi sınıfının ve öteki emekçilerin önündeki iki alternatif faşizm ya da sosyal demokrasi de değildir. Faşizmi engellemek, yenmek mümkündür. Ve burada temel görev işçi sınıfı hareketine ve onun partisine düşmektedir.

Güncel görevimiz demokratik hak ve özgürlüklerin korunup geliştirilmesi, demokrasinin sınırlarının sosyalizm doğrultusunda boyuna genişletilmesi, toplumun demokratikleştirilmesidir.

... Önelelik politik alanda, demokrasinin geliştirilmesi, düşün, söz, basın, yayın ve örgütlenme özgürlüklerinin engelsiz sağlanması gerçekleştirilemeyecek kadar ivedidir. Toplumun gelişimi bu noktaya gelip dayanması, kısıtlamaların ve baskıların kalkmasını zorlamaktadır...

Demokrasi mücadelesinin emperyalizme karşı mücadeleye birlikte vereceği. Bağlanıcılık ve demokrasi mücadelesi ancak birlikte anlam ve açıklık kazanan bir bütündür. Türkiye'yi emperyalist sisteme bağımlı kılan işkilerin zavıfatılması, kopartılıp alınması, antidemokratik baskı merkezlerinin, faşizm tertiplerinin göbek bağlarının, çan damarlarının kesilmesi, güçlerinin kırılmasıdır.

Demokrasi mücadelesi, antidemokratik eğilim ve uygulamaların kaynağı büyük sermaye ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik egemenlik kaynaklarının kurutulmasını hedefleyen şekilde yürütülmelidir. Tekellerin, büyük sermayenin Anayasa dışı egemenlik kaynaklarının ortadan kaldırılması için mücadeleye edilecektir.

Anti-demokratik baskıların bütün alanlara yansıtılmasını bilincine; bu yansımalar karşılıklı ve örgütlü bir mücadele ile geriletilecek, giderek ortadan kaldırılacaktır.

● Büyükçekmece Jandarma Komutanlığı görevlileri yasa dışı olarak, DİSK üyesi Türkiye Gıda - İş Sendikası yayın organına el koydular. Ve sendikamız Çatalca temsilcileri karakolda dövüldü.

MECİDİYEKÖY'DE GREVDE BULUNAN İŞÇİLER AFİŞ ASARLARKEN TUTUKLANDILAR

Bundan bir süre önce İstanbul Telefon Başmüdürlüğü'nün 5. şantiye ve bir depo ile fabrikasında başlayan grev başarı ile sürmektedir. Grev ile ilgili olarak İstanbul'un çeşitli semtlerine afişler yapılmış ve grevi işçiler haklarını alana dek direneceklerini belirtmişlerdir. DİSK'e bağlı Yeni Haber-İş Sendikası üyesi olan 850 işçi grev boyunca çeşitli zorluklarla karşılaşmaktadırlar. Grevin başladığı ilk günlerde Vatan Caddesinde bulunan grevçilere sağcı bir grup saldırmış ve iki işçiyi yaralamışlardır. Önceki hafta 25 Mart günü saat 01.00 sıralarında ise Mecidiyeköy 2. Şantiye'de grevde bulunan işçilerden iki tanesi ve iki Türkiye İşçi Partisi üyesi Yeni Haber-İş Sendikası tarafından sağlanan ve savcılıktan gerekli kağıtları alınan afişleri yapıştırırken ikinci Şube ekiplerince götürüldükleri Birinci Şube ve daha sonra Mecidiyeköy Karakolunda bir gün bir gece gözaltında tutulmuşlardır.

Öte yandan 25 Mart sabahı Vatan Caddesinde grevde bulunan işçilere yeni bir saldırı düzenlenmiş ve sağcı bir grup işçileri tehdit etmişlerdir. Bütün bu engellemelere rağmen grevde bulunan işçiler haklarını almaya kadar grevlerini sürdüreceklerini bildirmişler ve bu gibi olayları onları yıldırmayacağına açıklamışlardır. Yedi işyerindeki grev de başarı ile sürmektedir.

● Disk'e bağlı 11 sendikamızın 23 işyerinde başlatıldığı grevler devam ediyor. Grevde katılan işçi sayısı toplamı 4.000.

EVMA GREVCİLERİ SATIN ALINMAK İSTENİYOR

EVMA grevi 18. gününü doldurdu. Deva Holding kuruluşu olan EVMA'da, Çiti, Boğaziçi Kolonyaları, Lobi Deterjan, Bacım ve Misafir kolonyaları üretilmekte. İşveren tüm işçilere gönderdiği mektupta, «Aracıların birtakım haksız ve anlaşılmaz tutumla-

ından dolayı hepimizden ekme kapısı olan Evma'da iş bariyeri bozulmuştur. İşyeri olarak barışı sağlamak için yapmış olduğumuz bütün gayretlere ve iyi niyetlere rağmen kısa bir süre için de olsa sizin kaldırmanız mümkün olmuştur.» demekte ve şöyle devam edilmektedir. «31 Mart çarşamba günü mesaj bitimine kadar işbaşı yapmayanlar için vadedilen bütün haklar hükümsüz olacak ve şirket kararlaştırılan ve planlanan bir dizi tedbirleri uygulamaya derhal başlayacaktır.»

Yapılan bu tehditlere rağmen işçiler «bu grev devam eder» diyorlar.

ankara mitingi

13 Mart'ta Ankara'da 50 bin kişi yürüdü. İşçi, öğretmen, memur, mühendis, öğrenci, toplumun hemen her kesiminden katılan 50 bin kişilik bir kitle yürüdü. Türkiye'de artan faşist baskıları ve MC iktidarını protesto etti. MC Hükümeti'ni istifaya çağırdı. 50 binlik yürüyüş ve miting, halkımızın gurur ve disiplinli sesini yükseltti.

Miting ve yürüyüş 10 demokratik kitle ve meslek örgütü kitle tabanlıyla birlikte etkin bir biçimde katıldı. Bu etkin katılım, güvencik kuvvetlerinin ve «sol» daki bazı grupların gayretlerine rağmen engellenemedi. Miting ve yürüyüş, kitle muhalefetine gücünü gösterdi.

Miting ve yürüyüşün hazırlık döneminde yasa dışı engellemelere karşılaşıldı. Mitinge çağrı afişleri asan 200 kişiye silahla, copla saldırıldı. Öğretmenler, öğrenciler, mühendisler, memurlar uzun süre gözaltında tutuldu. Türkiye'nin hemen her köşesinden gelenler Ankara'ya girenken yollarda arandı. Ellerindeki pankartları, dövizleri, flamları alındı... ama bunlar mitinge katılmayı önleyemedi.

Güvenlik kuvvetlerinin engellemeleri dışında mitingde desteklenmeyenler de vardı. Dar grupçu eğilimlerini sürdürenler, örgütlerini mitingde katılmaya çağırdı. Provokasyon olasılığı öne sürülerek kitle hareketinden geri duruldu. «Bir şey yapmayalım, provokasyon olar. Düzenlemesine katılmadığımız bir hareketi kontrol edemeyiz; provokasyona geliniz» düşüncesiyle hareketsiz, pasif bir tavır alanlar gö-

● 350 işçinin çalıştığı Marshall Boya Fabrikasında Petrol - Kimya İş Sendikası grevde başladı.

● Seydişehir'de kurulu Etibank Alüminyum tesislerinde faşist terör devam ediyor. Geçtiğimiz günlerde fabrikadan çıkarken 3 işçiyi bir grup komando tarafından demir çubuklarla saldırdı.

TÜRKAY KİBRİT FABRİKASI GREVİ

İşverenin değişik bir toplu sözleşme ile işçilerin karşısına çıkması nedeniyle Türkiye Kibrit Fabrikası'nda 8 Mart pazartesi günü başlayan grev sürmektedir. 239 işçinin fiilen katıldıkları grevi çevre fabrika işçileri de desteklemektedir.

Grev yetkilileri asıl meselenin «büyük patron» ile «küçük patronlar» arasındaki bir çekişme olduğunu açıkladılar. İşveren tarafından teklif edilen toplu sözleşme işçilere saat ücretlerinde yüzde 20'lik bir artış teklif edildi. Ortalama saat ücreti on lira olan grevde en az kadem de on yıl. Türk - İş'e bağlı Petrol İş Sendikası üyesi olan işçiler çevrede bulunan diğer fabrikalar da fiilen desteklemektedir. 20 Mart Cumartesi günü yapılan toplantıda Termostatik, Doğu İlaç, Tek İlaç, Organik Kimya, Kavel Kablo, Bel-desan, Bebişim ve Sunjut Çuval fabrikaları işçileri ve baş temsilcileri grevi ziyaret ettiler ve yaptıkları konuşmalarla işçi sınıfı birliğini getireceği kararları bir kere daha vurguladılar.

● Keramik - İş Sendikası Alev Ateş işyerindeki grevi sürmekte. Sosyal - İş Sendikası'nın SSK Ankara Hukuk İşleri Müdürlüğü'nde başlatıldığı grev devam ediyor. Lastik - İş Sendikası'nın İzmir'de, Kent Lastik'de 270 grevci işçi «isteklerimizden bir adım geri dönmeyeceğiz» dedi.

● Maden - İş Sendikası'na bağlı 720 işçinin çalıştığı izzal ve 50 işçinin çalıştığı Ahltlar işyerlerindeki grev devam ediyor.

● Ankara'da Maden - İş Sendikası'na bağlı 100 işçinin çalıştığı Kaya Döküm ve 123 işçinin çalıştığı Elsan'da grev sürüyor.

● Eskişehir'de 80 işçinin çalıştığı Engel işyerindeki grev de sürmekte.

rüldü. Provokasyon korkutmaları ve pasif kalma önerilerine rağmen miting başarılı oldu.

Diğer yandan, yanlış sloganlarla miting amacından sapırmayı düşünen grupçuklar 50 binlik kitleden cevaplarını aldılar. Mitingte «Kahrolsun Faşizm», «Bağımız Türkiye», «MC istifa» sloganları sürükli egemen oldu. Miting tam bir anti - faşist, anti - emperyalist nitelik taşıdı.

Kitle eylemlerinin gerçekleşmesini engellemek isteyenlerin gayretleri, mitingün etkisinin daraltılması biçiminde daha sonra da sürdürüldü. Başta MC'nin TRT'si olmak üzere birçok burjuva basını mitingten bir tek kelime bile söz etmedi. Kitle hareketini işçi ve emekçi sınıflardan gizlemek istedi. Diğer yandan kimi «sol»cular ise mitingü disiplinsiz, güçsüz göstermek ve mitingte, çarpık sloganların egemen olduğunu yaymaya çalışarak etkisini kırarak istidiler. Ama gerçekleri gizlemeye çalışmak boşuna. Hem gerçekler öğreniliyor ve hem de onu çarpıtmak isteyenlerin niyetleri.

Türkiye İşçi Partisi, miting ve yürüyüşü başından sonuna kadar destekledi. Partililer miting ve yürüyüşü bağlı oldukları kitle örgütlerinde disiplinli bir şekilde katıldılar. Anti - faşist, anti - emperyalist gerçekçi ve somut duruma uygun sloganların egemen olmasında katkıda bulundular. Partimizin başarı mesajı mitingde katılan kitlelere ulaştırıldı. Partimizin desteği dile getirildi. Partililerin yerinin kitlelerin içinde olduğu bir kere daha görüldü.

Hepimiz Parti'ye girenken doldurup imzaladığımız «Giriş belgeleri»nde, kimliğimizi saptayan soruların yanında şöyle bir soru da yer alıyor: «Üyesi bulunduğunuz kitle örgütü» ve hemen bunun altına rastlayan boşlukta başka bir soru var; gereğinde üyeye en kısa yoldan bağlantıyı sağlamak için sorulmuş, «varsa telefon numarası». Bir önceki Genel Merkezde toplanan giriş belgelerinin incelediğimizde şu ilginç gelişme karşılıyoruz: Altta ki soru çok defa cevapsız kalıyor. Bugün ülkemizde, belli bir düzeyin üstünde mali olanaklara sahip olmadan evinde özel telefona sahip olabilmek imkansıza gibi. Böyle üyelerimiz de doğal olarak pek az. Ama üstteki sorunun karşılığın verilmediği hemen hemen hiç görülüyor; hatta bazan sorunun cevabı birden fazla olduğu, yani cevaplayan partililerden fazla kitle örgütünün üyesi bulunduğunuz için cevaplar altta ki boşluğu da örtecek biçimde kendi bölümlerini aşıyor. Cevap bölümünde hem bir sendikamızın adını, hem de bir yerel kalkınma, geliştirme ve kültür derneğinin adı yanyana görüldüğün gibi, örneğin bir meslek odası ile birlikte bütün teknik elemanların yaygın örgütünün adını da görülebiliyoruz. Birçok üyemiz ise, bu örgütlerin sade üyesi olmakla kalmıyor, aynı zamanda onların yönetim kademelerinde de görevli, hatta kurucusu. İkinci sorunun cevapsız kalması ne kadar doğalsı, birincinin neydeyse ikincinin boşluğunu örtmesi o kadar doğal sayılmalı. Toplumumuzun en aktif, hareketli, mücadeleci, üstelik sınıf bilincine sahip, kısaca sosyalist kesiminin oluşturduğu bir Parti için başka türlü söz zaten mümkün olmazdı. Gözlem bununla bitmiyor. Yazılan kitle örgütlerinin en büyük çoğunluğunu şu veya bu işkolunda örgütlenmiş sendikaların adı oluşturmakta, o işkolundaki ilerici sendikaların adı. Bunlardan sonra, ikinci sırada fakat birincilerin çok gerisinde teknik eleman oda ve dernekleri yer alıyor, daha sonra da Tüm - Der, Töb - Der gibi kuruluşlar ve diğerleri. Gözlem Parti'nin nasıl bir tabana oturduğunun, nasıl bir üye yapısına sahip olduğunun bir göstergesi de olmaktadır. Sendirici ve gönendirci bir gösterge. Bir yandan da bize, kitle örgütlerinin doğrudan amaçları bir olmamakla birlikte, toplumdaki önemli bir işlevlerini de gösteriyor. Kitlelerin ekonomik ve toplumsal somut taleplerinin gerçekleştirilmesi için örgütlü mücadelenin önemli kavrayıp kitle örgütlerinin çalışmalarına aktif olarak katılan, fakat nihai çözümler için bunun yetersizliğini ve daha üst düzeyde bir mücadelenin de gereğini görebek bir partinin, herhangi bir parti de değil, sosyalist bir partinin safalarına katılan insanların yetişmesine yardımcı olmak. Bu da, partililerin kitle örgütlerinde çalışmaları sırasında bir partili olarak görevlerine ilişkin bazı ipuçlarını veriyor. Doğal evrimlerini hızlandırıp kitle örgütleri için, en mücadeleci, yeti, yetenekli ve bilinçli kimseleri en kısa sürede Parti'ye kazanmak. Giderek, kitle örgütünde kayıtlı yaygınların Parti'nin doğrultusunda, Parti sempatisiyle olarak hareketlerini sağlamak. Böylece kitle örgütleri, yaygınlar ile Parti arasında gerçek köprülerden, bağlantı noktalarından biri olma niteliğini daha fazla kavuşacak; örgütler de yaygınların, Parti

ekseni etrafında ve Parti görüşleri doğrultusunda tek bir devrimel dalga halinde seferber edileceklerdir.

Bu, hem kolay değil, hem de bugünden yarına olabilecek değil. Bunun için, sabırla, ınaçlı, kararlı, dikkatli, titiz, uzun bir çalışma gerek. Bir partili olarak öncelikle, her hareketimiz kişiliğimizle birlikte Parti'ye bağlı olduğuna, kitlelerin gözünün üzerimizde olduğuna bir an hatırdan çıkarmaksızın, diğer alanlarda olduğu gibi, bağlı olduğumuz kitle örgütünden de en fedakar, en disiplinli, en cesur kişileri olarak bütün işlerine büyük, küçük demeden koşacağız, örgütümüzün başarı kazanması için elimizden geleni yapacağız. Örgütünü kendi çalışma alanı içindeki kişileri mümkün olduğunca üyesi olarak kapsamasına gayret edeceğiz. Kitlelerin güncel somut taleplerini, örgütünü, olanakları elverdiği ölçüde karşılamak, çözüme kavuşturmak üzere yapacağı mücadelede ön safta bizler olacağız. Ama bir yandan da bunun yetmeyeceğini, son kesin çözümün ancak sosyalizmle mümkün olduğunu bıkıp usanmadan yineliyeceğiz, yinelenmekle kalmayacak somut olayların da yardımıyla nedenlerini ortaya koyacağız, yolunu gösterecek, açıklayacağız. Meşhur deyimle kitlelerin en istediğini değil, en istemesi gerektiğini ortaya koyacağız. Böylece kitlelerle ilişki kurmada, kitlelerin somut güncel isteklerini Parti'ye aktararak, Parti'nin bu isteklerle ilgili önerilerini kitlelere ilemede ve bütün bu isteklerin ortak noktalarının ortaya çıkarılıp bir bütünlüğe kavuşturulmasında bu örgütlerin bir araç görevini görecektir. Kitle örgütlerindeki çalışma, Parti'nin kitle içindeki çalışmasının bütünü değil ebet. Ancak bir bölümü, ama önemli bir bölümü. Çünkü bu düzenli ve örgütsel bir ilişki.

Diğer yandan, bu yaygın örgütlerde halâ egemen sınıfların bütün olanaklarıyla kafalara yerleştirdiği, burjuvazinin çıkarları doğrultusundaki saplantı ve tutkularından tam olarak arınamaması; iktidar olanaklarıyla sürdürülen devamlı propaganda ile arınması da gözlemlenen, bu yüzden kendi sınıf ve kitle çıkarı dışında da olsa, görüşlerimiz karşı kişilerin olacağını, örneğin gerici partilere kayıtlı veya sempatisiz kimselerin de bu örgütlerde yer aldığını unutmamızın, bunların da gerçek görüşlerimizle yakınlık, en azından kişiliklerimizle saygınlık duyacağının bilin-

cinde olarak ilkelimizden taviz vermeksizin esnek davranacağız.

Bunları ötesinde, kitle örgütlerini gerçek işlevlerini dışına taşımak isteyen, her nasılsa yönetiminde buldukları bir kitle örgütünü dar grupçuk anlayışı ve kariyerist emelleri doğrultusunda, kitlenin çıkarı ve örgütün bölünmesini pasısına kullanmak isteyen veya onu bir parti gibi harekete zorlayan eğilimleri karşı çıkacak, her fırsatta bunları seğirmeyecek ve kitleden soyutlayacağız.

Bir partili olarak kitle örgütü içinde yaptığımız bütün çalışmalarında aynı örgütün üyesi bütün arkadaşlar, bir parti grubu imişcesine birlikte davranacağız. Bu «birlikte» liği sağlamak için aramızda görüşecek, tartışacağız, çözümlenemediğimiz sorunlar için ilgilili yönetim kademelerinin yol göstericiliğine başvuracağız; gereğinde direktiflerinden yararlanacağız. Bütün bunları yaparken örgütün yönetimsel bağımsızlığına da gölge düşürmeyeceğiz. Başka bir parti'ye kayıtlı olan üyeler için bu pek zor, hatta imkansız olabilir, nitelik olmaktadır. Ama bizler için durum temelden değişiktir. Çünkü, o örgütün kitlelerinin nihai talepleri ile Parti'mizin idemleri ve önerileri, esasında tam tamına çakıştığı gibi, güncel somut isteklerinin karşılanmasına ilişkin olarak o örgütte görevli partililerin de katkısıyla saptanmış bulunan güncel politika ve taktikler de en geçerli çözümler olacak, o gün değişile bile ertesi gün mutlaka kitlelerin çoğunluğuna anlaşılacak ve benimsenecektir. Zaman zaman partililerin ve Parti'mizin lehine çalışmaktadır. Gerçek istemler doğrultusunda en geçerli ve uygun çözüm önerileri ve çözümleri ve bunları gerçekleştirmek için en fedakarcı, yığılç, çalışmaları ile partili arkadaşlarımız eninde sonunda bu örgütlerin gerçek öncüsü olarak olacaktır.

Dün aynı parti çatısı altında birlikte çalıştığımız ve ilerici sendikaların en üst yönetiminin baş sorumlu kişisi, bir gözlemini anlatmıştı: Yönettiği sendikada, hemen her sendikada olduğu üzere bazan işlerin umulduğu gibi gitmediği oluyor; toplu sözleşme müzakereleri, hatta greve rağmen arzu edilen sonuca vermiyor, yöneticilerin ve kitlelerin istekleri yerine getirilmeden işverenin dediklerini kabul etmek gerekebiliyordu. Veya türlü yollarla başka bir sendika o işverene çoğunluk oluyor ve sözleşme ile elde ettiği haklar ancak o sendikamızın üyelerine tanınıyordu. Böyle bir yenilgen sonra, sendikamızın o işyerindeki üyelerinin bir kısmını, hatta çoğunluğunu yitirmemesi imkansıza ve yöneticiler tarafından da, istenmesi bile doğal karşılanıyor. Ama böyle durumlarda dahi, ne olursa olsun sendikamızın nefeslenmesi, bu uğurda çocuk çoğunluğunun tazminatının azalmasını göze almadan çekinmeyen üyeler de vardı ve burjuva başında partililer geliyordu. Onlara gerekçelerin güvenilirdi. Her türlü başkaya göğüs geriyor, «benim sendikam budur» deyip sonuna kadar direniyordu TIP'iller. Bu olgunun en taze bir başka örneğini bugün Seydişehir yaşamaktadı, başka yerlerde de başka biçimlerde görüldüğü gibi.

Evvel, dün öyle olmuştu, bugün de öyle olmakta, yarın da aynen öyle olacaktır.

partili, çark başak'ın en iyi muhabiri, en iyi dağıtımcısı ve en iyi okuyucusudur.

İspanya'da faşizmin yıkılışına doğru

Portekiz'in ardından İspanya'da yürütülen anti - faşist mücadelede, işçi sınıfının örgütlü politik hareketinin karşılaşılan baskılar ne olursa olsun yolundan alıkonulamayacağını, görevlerini yapmasına hiçbir koşulun engel olamayacağını ortaya koyuyor.

İspanya'da faşizme karşı mücadelenin en temel görevlerinden biri olan «anti - faşist güçlerin birliğinin sağlanması» yönünde de önemli adımlar atılıyor. Demokratik Cunta ve Demokratik Platform hareketlerinin birleşmesi için çabalar devam ediyor. Sendikalar hareketinin birliğinin sağlanması yolunda birçok olumlu başarı kazanıldı. Faşizmin baskılarının bugünden daha yoğun olduğu şartlar altında sendikalar hareketinin politik ayrımlara paralel birçok bölünmelere uğraması, her işkolunda ve yörede çok sayıda sendika kurulması işçi sınıfı hareketini de, demokratik mücadeleyi de zayıf düşüren bir unsur olagelmıştır. İşçi hareketindeki yükselişle birlikte sendikalar birliğinin kazanılan başarıları da büyümeye başladı. Yalnız gizli sendikalar örgütleri değil, resmi sendika ve işçi kuruluşları da aralarındaki birlik ve dayanışmayı hızla artırarak faşist yönetime daha güçlü olarak karşı çıkmaya başarıyorlar.

Franko'nun kanlı faşizmi, bugün, Kral Carlos'un «liberalleşme» demagogisi ile sürdürülmek isteniyor. Tıpkı Portekiz'de Salazar'ın ölümünden sonra olduğu gibi, İspanya'da da sözde «reform» larla kitlelerin devrimci enerjisi yatıştırılmak, mücadeleleri saptırılmak isteniyor. İspanya büyük burjuvazisi ve emperyalizm ilk hedef olarak anti - faşist güçler arasındaki birliği bozmaya çalışıyor.

Hükümet gelişen demokratik hareketlerin baskısıyla parlamento ya gösteri ve toplantı özgürlüğü ile ilgili bir yasa tasarısı getirdi. İki yıl içinde ülkede «serbest» seçimlerin yapılacağını açıkladı. Ancak hükümet tasarısında İspanya Komünist Partisi'ni resmen tanımayaacağı ve seçime katılmayacağı yer alıyor. Amaç İKP'nin öteki anti-faşist güçlerden koparılması ve teçrit edilmesi. 1975 Mayıs'ından bu yana işçiler hukuken grev hakkına sahipler. Ne var ki, bir grevin başlatılabilmesi için yasalara uygunluğunun faşist hükümet ve organları tarafından onaylanması gerekiyor. Ayrıca grevlerin yalnızca ekonomik istekler için yapılması da şart koşuluyor. Burada da amaç aynı: güdümlü hareket ve örgütler yaratmak, işçi sınıfını ekonomik mücadele alanına hapsetmek ve bölmek. Franko'nun ölümünden sonra çıkarılan af da kitlelerin temel isteklerinin yerine getirilmesi görünüşü altında temelde hiçbir değişiklik yapılmamasının bir başka örneği oldu. Affın kapsamı son derece sınırlı tutuldu, ve ülke dışındaki siyasi hükümlülerin aften yararlanması kabul edilmedi.

Hükümetin ve ardındaki güçlerin bu oyunları hiç yoksaldık başarıya ulaşmaktan uzaktır. Gerek sosyal demokratlar, gerekse burjuvazinin liberal kesiminin sözcüsü durumundaki Hristiyan Demokrat Parti hükümet tasarılarına karşı çıkıyorlar. Hristiyan Demokrat Parti'nin 1 Şubat'ta 40 yıldan beri ilk defa resmi izinle ve halka açık olarak yapılan toplantısında ölüm cezasının kaldırılması, özgür sendika kurma hakkının kabul edilmesi ve Komünist Partisi'nin resmen tanınması isteklerinde bulunulması bu açıdan önem kazanıyor.

Ülke içinde demokratik güçler tarafından artan bir yalnızlığa mahkum edilen faşist rejim kurtuluşunu emperyalizmle ilişkilerini sıklıklaştırmakta arıyor. İspanya Dışişleri Bakanı ile NATO Genel Sekreteri arasındaki görüşmeler, ilk kez bir İspanyol temsilcisinin NATO Merkezi'ne resmen alınması, Ortak Pazar'a üyeliğin sağlanması için artan temaslar hep gerici suç ortakları bulma çabalarının birer sonucudur. Franko'nun Cumhuriyet'e karşı ayaklanması, Hitler ve Mussolini faşizminin desteği ile başarıya ulaşmıştı. ABD ve Avrupa emperyalist yönetimlerinin üstü kapalı desteği ile II. Dünya Savaşı sırasında da yaşatılan İspanyol faşizmi, şimdi tekrar açık ve doğrudan dış ilişki ve yardıma muhtaç. «Hür Dünya» yalanı artık çekinmeksiz bir yana bırakılıyor. Hitler ve Mussolini kadar doğrudan bir yolla İspanyol faşizminin desteklenmesinde sakınca görülüyor.

Ama İspanyol faşizmini onlar da kurtaramıyacaklar. İspanya işçi ve emekçilerinin bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesi bütün sorunları aşı aşı başarıya ulaşacak.

Hiçbir faşist yönetim, ne kadar uzun süre devam ederse etsin, emekçileri baskı altında tutmak için kullandığı yöntemler ne kadar zalimce ve ustalıkla olursa olsun, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin kesin sonuca doğru ilerlemesini engelleyemez. İspanya işçi sınıfı ve emekçileri, anti - faşist mücadelenin bu temel kuralını bir kere daha doğrularak Avrupa'nın en eski faşist rejiminin yıkılışını hazırlıyorlar.

Özellikle 1975 yılının son aylarından bu yana İspanya'da kitle hareketleri 40 yıldır görülmedik boyutlara ulaştı. Grevler, yürüyüşler ve öteki kitle direnişleri yalnız büyük şehirler ve sanayi bölgeleri emekçilerini kapsamakla kalmadı, kasabalara, köylere kadar yayılmaya başladı. Geçen ay ülkenin 20 kentinde sürdürülen genel greve 250 bine yakın işçi katıldı. Genel grev sırasında polislerin uyguladığı baskılar ve işlediği cinayetler ise daha da büyük yığınları direnişe yönettirdi. 7 işçinin polis tarafından öldürülmesi üzerine yapılan grev çağrısına sadece Bilbao yöresinde 500 bin işçi olumlu cevap vererek işi bıraktı. Son haberlere göre 1976 yılı başından beri geçen sürede grev yapan işçilerin sayısı 3 milyon civarındadır. Askere alınan grevci işçi sayısının 100 binin üstünde olduğu İspanya'da toplu tutuklamalara, en yoğun baskılara rağmen, faşizme karşı kitle hareketleri gerilemiyor, günden güne daha da güçleniyor. «Genel af, bağımsız sendika kurma ve grev hakkı, bütün faşist uygulamalara son verilmesi, derhal serbest seçimlere gidilmesi, ücretlerin yükseltilmesi» sloganları büyüyen kitleleri peşinde topluyor.

Parlamento Ulusal Savunma Konseyi'nde «marksistlerin kalesi» haline geldiği söylenerek müdahale edilmesi istenen üniversitelerde faşist rejimin en büyük sorunları arasında yer alıyor. Son aylarda onbinlerce üniversiteli ve aydın demokrasi lehine gösteriler yaptılar, işçi direnişlerini desteklediklerini belirttiler.

İlerici ve demokratik hareketler ordu ve kilise içinde de yankı buluyor. Faşizmin en büyük dayanaklarını oluşturan bu iki kurum artık büyük burjuvazi ve emperyalizm için eskisinden çok daha az güven verici. Demokrat Askerler Birliği örgütü ile ilgili olarak tutuklanan 9 subay davasının yürütülüş biçiminin de gösterdiği gibi, Portekiz faşizminin yıkılışından alınan dersler ordu içinde baskılar yoğunlaştırılıyor ve ordu dışı faşist güçlere verilen önem büyüyor. Ne var ki bu baskıların ve faşist parti üyelerinin yeniden sahneye sürülmesinin genel gelişimi etkilemediği emperyalist haber ajanslarıncaya bile kabul ediliyor.

İspanya'daki kitle eylemleri kendiliğinden patlamalar, örgütsüz tepkiler değildir. Grevler genellikle İşçi Komiteleri adı verilen gizli birlikler tarafından başlatılıp yönlendiriliyor. Öteki kitle hareketleri ise başlıca Demokratik Cunta ve Demokratik Platform adlı iki anti - faşist kuruluşun denetimi altında gelişiyor. İşçi Komiteleri ve Demokratik Cunta'ya İspanya Komünist Partisi hakim. İşçi Komiteleri demokratik kitle hareketlerini yöneten temel güç olmanın yanı sıra, resmi sendikalarda da gitgide artan bir etkinliğe sahip. Geçen Temmuz ayında yapılan temsilelik seçimlerinde seçilenlerin % 70'inin işçi komiteleri tarafından desteklenen adaylar olduğu, ayrıca birçok sendika yöneticisinin aynı zamanda işçi komiteleri yöneticileri olduğu biliniyor. Temsileci seçimlerini boykot etmiş olan ve şimdi hareketlerinin yanlış olduğunu kabul eden sosyal demokratlar ise, işçi sınıfı içinde önemli bir etkinliği kalmayan Genel İşçi Birliği'nin yönetimini ellerinde bulunduruyorlar.